

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

ת"ע 19609-03-20 פלונית נ' אלמונים

בפני: כב' השופט הבכיר, אסף זגורי

מבקשת פלונית

נגד

משיבים אלמונים

פסק דין

- 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
1. בפני תובענה שהוגשה ע"י המבקשת במסגרתה עתרה לביטול צו קיום של צוואת אביה המנוח מר XXX XXX (להלן: "המנוח") אשר הלך לבית עולמו ביום 2.3.2007.
 - א. רקע רלבנטי
 2. הצדדים הינם אחים ואחיות, כולם ילדיהם של המנוח ושל אשתו המנוחה הגב' XXX XXX אשר נפטרה ביום 25.5.2019 (להלן: "המנוחה").
 3. האב המנוח חתם על צוואה שנחתמה בפני שני עדים ביום 28.5.1996 (להלן: "הצוואה"). הצוואה נכתבה בשפה הערבית ותרגומה הוגש ואינו שנוי במחלוקת. יצוין כי העדים לצוואה היו עו"ד XXX XXX שאף ערך את הצוואה וגם העיד בפניי (להלן: "עו"ד XXX" ו/או "עוה"ד") ואישה נוספת.
 4. במסגרת הצוואה ציווה המנוח, בין היתר וכעיקר, את חלקיו במקרקעין הידועים כחלקה 29 בגוש 16568 באדמות נצרת (להלן: "המקרקעין"), באופן שווה בין המנוחה לבין בניו המשיב 3 (להלן: "XXX") והמשיב 2 (להלן: "XXX"). מבחינת החזקה והמגורים בבית הבנוי על המקרקעין-ציווה המנוח אותם לפי החלוקה הבאה: מלוא קומת הקרקע-למנוחה. מלוא הקומה הראשונה לבן XXX. מלוא גג הקומה הראשונה לבן XXX. מלוא הגג בקומה השנייה יחולק שווה בשווה בין XXX, XXX ובין המשיב 4 (להלן: "XXX"). עוד צוין בצוואה כי החלקים שצוו למנוחה יועברו לאחר מותה לבן XXX.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

ת"ע 20-03-19609 פלוגית נ' אלמונים

- 1 ביחס לזכויות המנוח במקרקעין הידועים כחלקה 31 בגוש 16568, צוין בצוואה כי אלו
2 יועברו לאחר פטירת המנוח לבניו (XXX ו***) ולמנוחה האם, כאשר לאחר פטירתה יועברו
3 זכויותיה לבן XXX.
4
- 5 .5. בחודש מרץ 2019 הוגשה ע"י XXX (באמצעות עו"ד XXX) בקשה למתן צו קיום צוואה
6 אליה צורף כתב הסכמה חתום בידי המנוחה והאח XXX (נספח ב' לתצהיר XXX). ביום
7 22.10.19 ניתן צו לקיום הצוואה ע"י הרשם לענייני ירושה בנצרת.
8
- 9 .6. ביום 5.2.20 הוגשה בקשה על ידי המבקשת לביטול צו הקיום וביום 19.2.20 הוחלט על
10 העברת ההתנגדות לבית משפט זה.
11
- 12 .7. יש לציין כי תחילה הוגשה התביעה כנגד המשיבים 2-4 ואילו בהמשך צורפה לתביעה גם
13 המשיבה, היא אחותם של הצדדים (להלן: "XXX").
14
- 15 .8. ביום 15.6.21 התקיים דיון הוכחות במסגרתו העידו בפניי עו"ד XXX אשר ערך את
16 הצוואה, התובעת עצמה, אחותה XXX והמשיבים 2-4.
17
- 18 **ב. תמצית טענות המבקשת**
- 19
- 20 .9. טענתה העיקרית של המבקשת היא כי הצוואה בוטלה ע"י המנוח ביום 3.11.2005 כעולה
21 ממכתב הביטול שהועבר/שוגר לעו"ד XXX, מי שהחזיק בצוואה והיה עד לעריכתה
22 (מכתב ביטול הצוואה הנטען- יקרא להלן: "מכתב הביטול").
23
- 24 .10. נטען כי המנוח ביטל מפורשות את הצוואה במכתב בכתב ידו ובחתימתו ובכך מילא את
25 דרישות סעיפים 19- ו- 36 לחוק הירושה התשכ"ה 1965 (להלן: "חוק הירושה").
26
- 27 .11. המבקשת טוענת כי ידעה על דבר קיומה של הצוואה אך גם ידעה כי זו בוטלה ועל כך ידעו
28 גם המשיבים ואף האחים דנו על הוצאת צו ירושה לחלוקת עזבון האם המנוחה.
29
- 30 .12. המבקשת שוללת כי ידעה על הגשת הבקשה לצו קיום צוואה במועד, ולמעשה עובדת
31 קיומה נודעה לה רק לאחר שניתן הצו וביום 25.12.2019. צוין כי מיד לאחר שנודע לה
32 פעלה המבקשת בשקידה סבירה להגשת הבקשה לביטול הצוואה. נטען כי לא הובאו
33 לידיעת רשם הירושה עובדות שיכלו להשפיע על מתן הצו, כמו גם עובדת פטירת המנוחה

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

ת"ע 20-03-19609 פלוגית נ' אלמונים

- 1 וקיומו של מכתב הביטול ועל כן הצו שניתן אינו בתוקף. עוד נטען כי שיהוי המשיבים
2 בהגשת הבקשה למתן הצו לקיום צוואה (לאחר 12 שנים ממות המנוח) גרם למבקשת נזק
3 ראייתי. כמו כן נטען כי הרשם לענייני ירושה התבסס על נתונים לא נכונים.
4
- 5 .13 בסיכומיה המבקשת שבה וחזרה על טענותיה והוסיפה כי העובדה שהמשיבים לא זימנו
6 לעדות את עורך הבקשה לצו קיום הצוואה (עו"ד ***), פועלת לחובתם, שכן הוא יכול
7 היה למסור פרטים בנוגע לזהות מגישי הבקשה וידיעת הצדדים אודותיה.
8
- 9 .14 המבקשת הוסיפה וטענה כי הצליחה להוכיח את תביעתה ובכלל זה כי מכתב הביטול
10 נערך בכתב ידו של המנוח ובחתימתו ובאחת הצורות לעשיית הצוואה. צוין כי המשיבים
11 לא העלו טענות ביחס לאותנטיות מכתב הביטול. התובעת התייחסה גם לעדותה של xxx
12 אשר לשיטתה חיזקה את גרסתה ואף טענה כי לפי גרסתו של האח xxx המנוח ביטל את
13 הצוואה.
14 נטען כי יש לקבוע שהמשיבים 2-4 לא פעלו בהתאם לסעיף 14 לתקנות הירושה ולא
15 הודיעו לנהנים מהצוואה ולמבקשת על הגשת הבקשה.
16 עוד נטען כי לא חייבת להיות התאמה בין הצורה שבה נעשתה הצוואה לבין אופן
17 ביטולה.
18
- 19 **ג. תמצית טענות המשיבים 2-4 (xxx וxxx) (יקראו להלן מעתה גם: "המשיבים")**
20
- 21 .15 המשיבים התנגדו לבקשה לביטול הצו וטענו כי המנוח לא ביטל את צוואתו ועובדה היא
22 שהצוואה נשמרה בביתו /או בחזקת המנוחה עד יומו האחרון ולא נעשתה על ידו צוואה
23 חדשה. נטען כי מדובר בצוואה שנערכה בפני שני עדים ולכן ביטול צוואה כזו הוא רק
24 בהשמדתה או ע"י עשיית צוואה אחרת. עוד נטען כי כמו הצוואה לא בוטלה בדרך בה
25 נעשתה בפני שני עדים ולא אושר כי המנוח חתם בפניהם על ביטול הצוואה.
26
- 27 .16 המשיבים חולקים על אותנטיות מכתב הביטול, לרבות אמינותו ונכונות כתב היד.
28
- 29 .17 עוד נטען כי נטען כי האח xxx הינו אחד מהיררשים ע"פ הצוואה בהיותו יורש אחר יורש
30 מכוח הוראות הצוואה ולאחר פטירת המנוחה. צוין כי לאחר מתן צו הקיום העיזבון
31 חולק בין היורשים (בניו של המשיב) ולמעשה התובעת מונעת כעת מתוך נקמה, כאשר
32 התובעת ידעה על רצונו של המנוח להוריש את עזבונו לשלושת בניו, הכולל בניין מגורים
33 בו מתגוררים הבנים.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

ת"ע 19609-03-20 פלוגית נ' אלמונים

- 1
- 2 18. נטען כי המבקשת השתתה בהגשת הבקשה לביטול צו הקיום, שכן ידעה על הגשת
- 3 הבקשה למתן הצו סמוך לאחר הגשתה וכן ידעה על מתן הצו. עוד נטען כי המשיבים
- 4 והאם המנוחה הודיעו למבקשת על הגשת הבקשה, על אף שלא היו מחויבים לעשות כן,
- 5 שעה שזו אינה נמנית עם יורשי הצוואה וכי המבקשת ידעה על כל ההתפתחויות. עוד
- 6 צוין כי האם המנוחה תמכה בהגשת הבקשה למתן הצו והגשת התביעה בעיתוי שהוגשה
- 7 ולאחר פטירת האם, ממחיש מדובר בשיהוי מכוון.
- 8
- 9 19. לעמדת המשיבים, אין בידי המבקשת עובדה חדשה שלא ניתן היה להעלותה קודם למתן
- 10 הצו שעה שהמבקשת יודעת על הצוואה מזה שנים והיא ידעה על הגשת הבקשה. נטען כי
- 11 המבקשת הגישה בקשה לצו ירושה לאחר פטירת המנוח בשנת 2007 ולפיכך היה ברור לה
- 12 כי השאיר אחריו צוואה לגביה אין חולק. לכן עת המבקשת לא פעלה סמוך לאחר מות
- 13 המנוח הרי שמדובר בטענה סתמית, מה גם שאין בפי המבקשת הסבר הגיוני לכך
- 14 שהצוואה המקורית נשמרה על ידי המנוח ולא הושמדה. המבקשת לא עשתה כל פעולה
- 15 אופרטיבית להצהיר על זכויותיה בעיזבון המנוח ולמעשה "ישנה על זכויותיה".
- 16
- 17 20. עוד נטען כי התובעת אינה חולקת על חתימת האם ותמיכתה בבקשה למתן הצו, לרבות
- 18 הצהרת האם כי מדובר בצוואת המנוח האחרונה ויש לדחות את התביעה על הסף.
- 19
- 20 21. בסיכומיהם חזרו המשיבים על טענותיהם והוסיפו כי הצו ניתן כדין ועל הליכים אלו חלה
- 21 חזקת התקינות. נטען כי אין חובה להודיע על הבקשה למתן הצו למי שאינם יורשים ע"פ
- 22 הצוואה.
- 23
- 24 22. המבקשת ידעה על הגשת הבקשה לצו קיום ולא ביום 25.12.19 כפי טענתה. יכול וביום זה
- 25 ידעה על רישום הצו ולא על הגשת הבקשה.
- 26
- 27 23. עוד נטען כי רק המבקשת החזיקה במכתב הביטול ולאף אחד מהאחים לא היה העתק
- 28 ממנו עד לאחר רישום הצו ומכאן טוענים המשיבים כי ככל הנראה המכתב נוצר או זויף
- 29 ע"י המבקשת או מי מטעמה. נטען כי מכתב הביטול הוא העתק צילומי ולא מקורי שנחזה
- 30 ככזה שנכתב בכתב ידו של המנוח כאשר לא הוכח שמדובר בכתב ידו ולא ברור נסיבות
- 31 עריכתו.
- 32
- 33 24. על בסיס טענות המבקשת הועלתה השערה לפיה יתכן והביטול נעשה תחת לחץ (על אף
- 34 שהביטול הוכחש).

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

ת"ע 20-03-19609 פלונית נ' אלמונים

- 1
2 טענת המבקשת לפיה היוזמה לכתיבת מכתב הביטול היא של האח xxx אינה הגיונית
3 והטענה כי האב הלך לעו"ד בליווי xxx לא אומתה כנכונה. נטען כי מכתב הביטול הוא
4 ראיה משנית שלא ניתן לסמוך על אמינותו.
5 נטען כי לא הוכח כי המנוח התכוון להעניק זכויות למבקשת באמצעות ביטול הצוואה
6 הנטען.
7
8 **ד. טענות האח xxx**
9 נטען כי אכן האב השאיר אחריו צוואה אך זו בוטלה על ידו ולכן אין מקום לקיימה ויש
10 לבצע חלוקה על פי דין. המשיבים ידעו על ביטול הצוואה ואף על פי כן הוגשה בקשה
11 לקיימה ללא ידיעתו או ידיעת אחיותיו.
12
13 צוין כי ידוע שרצון האב היה להוריש את עזבונו לבניו בלבד.
14
15 **ה. תשובת התובעת לסיכומי המשיבים**
16
17 נטען כי אין בסיס לטענת המשיבים כי יש לבטל את הצוואה באותה דרך בה נעשתה.
18
19 כמו כן נטען כי המשיבים העלו טענות חדשות שהן בבחינת הרחבת חזית שאין להן מקום,
20 כך למשל הטענה כי ביטול הצוואה נעשתה תחת לחץ לכאורה.
21 התובעת דוחה את טענות המשיבים כי לא היה עליהם להודיע לתובעת אודות הגשת
22 הבקשה. לשיטתה חובה על המבקש לצרף אישורי מסירה לילדי המוריש שלא נמנו בין
23 זוכי הצוואה.
24
25 **ו. תשובת המשיבים לסיכומי התובעת**
26
27 לא הוכחו נסיבות כתיבת מכתב הביטול, אלא מדובר בהעתק צילומי והוא אינו קביל
28 ואין לומר כי הצוואה בוטלה, מה גם שהביטול חייב להיעשות בפני שני עדים.
29 אין כל הרחבת חזית, הועלו השערות תיאורטיות על בסיס טענות המבקשת שהאח xxx
30 שכנע את האב לבטל את הצוואה. המשיבים חזרו והדגישו כי לא היו מחויבים להודיע
31 לתובעת על הגשת הבקשה, הגם שזו ידעה על הגשתה מהמנוחה ומהמשיבים.
32
33 **ז. דיון והכרעה**

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

ת"ע 19609-03-20 פלוגית נ' אלמונים

1
2 ראש וראשון יובהר כי כעולה מטענות הצדדים, אין חולק לגבי טיבה של הצוואה .32
3 וכשירותה ולמעשה אין לנו עניין בפגם בצוואה עצמה אלא הדיון מתמצה בשאלה האם
4 הצוואה בוטלה כדבעי אם לאו? (בעדותה העידה המבקשת כי ידעה על הצוואה וגם על כך
5 שזו לטענתה בוטלה ראה בעדותה בעמ' 12 לפרוטוקול הדיון). הקושי כאן הוא בהיעדרה
6 של "קופסא שחורה" שיכולה לסייע היום בחלוף שנים רבות לאחר עריכת הצוואה
7 והמהלך הנטען לביטולה לגלות את האמת העובדתית הצרופה. מה היה רצונו האחרון של
8 המנוח? האם רצה באופן גמור לבטל את הצוואה שערך או שאולי רק שקל בדבר ובסופו
9 של דבר החליט שלא לבטלה?
10 בהיעדר "קופסא שחורה" אמור בית המשפט לעשות דרכו לעבר המסקנה בדבר האמת
11 המשפטית ביחס לטענות שלפניו על פי הראיות המובאות שלפניו. אותה מציאות שתיקבע
12 על ידי בית המשפט על יסוד אותן ראיות ("אמת משפטית" אינה בהכרח זו שהייתה
13 בפועל ("אמת עובדתית"). היא משתדלת להיות קרובה ככל הניתן אליה אך לא תמיד
14 עולה עמה בקנה אחד (ראו: ע"פ 5121/98 טור' רפאל יששכרוב נ' התובע הצבאי, פ"ד
15 סא(1) 461 (פסקה 44) (4/5/2006); ע"א 1354/92 היועמ"ש נ' פלוגית, פ"ד מח(1) 711
16 (26/1/1994)). הדברים נאמרים כבר כעת, הואיל והמסקנה המשפטית היא שלא עלה בידי
17 התובעת להוכיח שהמנוח אכן ביטל את הצוואה, אך תחושת בית המשפט לא יכולה
18 להיות נוחה ממצב דברים בו לפחות 3 מילדי המנוח טוענים בנחרצות כי המנוח ביקש
19 לבטל הצוואה ומהלך בקשת קיום הצוואה לא נעשה בשיתופם. אלא שחוסר נוחות אין
20 בה די כדי להתגבר על העובדה שהמנוח הותיר אחריו צוואה הגם שידע שעליו להשמידה
21 כדי לבטלה וכאשר אין ראיות מכלי ראשון אודות הרצון שלו לבטל הצוואה.
22

בחינת טענת השיהוי בהגשת הבקשה לביטול הצו

23
24
25 המשיבים טוענים כי המבקשת השתהתה בהגשת הבקשה לביטול הצו, שעה שזו ידעה על .33
26 הגשתה וכן על מתן הצו, בזמן אמת. אומר כבר עתה כי הנני מקבל את טענות המבקשת
27 באשר למועד בו נודע לה על הגשת הבקשה ומתן הצו. אפרט מסקנה זו.
28

סקירת הרקע המשפטי

29
30
31 כפי שכבר קבעתי בפסיקות קודמות (ראה למשל ת"ע (טב') 41070-08-10 גשוק נ' וייסמן .34
32 (נבו 4.9.11), הכלל הוא כי צו ירושה או צו קיום צוואה, כמותו כפסק דין והוא למעשה
33 מכריע (ולפיכך מסיים), את העניין נשוא הדיון בו. כלל זה נובע מהצורך בסופיות הדיון,

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

ת"ע 20-03-19609 פלוגית נ' אלמונים

1 וודאות הדין ויציבותו. אלא שלכלל זה יש חריג הקבוע בסעיף 72 לחוק הירושה הקובע
2 לאמור:

3

4

5 "72. תיקון וביטול של צו ירושה ושל צו קיום
6 (א) נתן רשם לענייני ירושה או ביהמ"ש, צו ירושה או צו קיום, רשאי כל
7 אחד מהם, לגבי צוים שנתן, לפי בקשת מעוניין בדבר, לתקנם או
8 לבטלם על סמך עובדות או טענות שלא היו בפניו בזמן מתן הצו,
9 ואולם, ראה רשם לענייני ירושה שלא להיזקק לעובדה או לטענה
10 שהמבקש יכול היה להביאם לפני מתן הצו, או שיכול היה להביא
11 לאחר מכן, ולא עשה כן בהזדמנות הסמוכה הראשונה, יעביר את
12 הבקשה לבית המשפט". (ההדגשות מכאן ואילך- אינן במקור-
13 א.ז.)

13

14 .35 אם נביט על לשון החוק, הרי שזו מציבה שני תנאים מצטברים לקיום דיון בבקשה
15 לביטול צו קיום צוואה (או צו ירושה) : א. קיומן של עבודות של היו בפני המבקש בזמן
16 מתן הצו. ב. שאלת השיהוי – קרי האם יכול היה להביאן לפני מתן הצו או זמן סמוך
17 לאחר נתינתו.

18

19 .36 הפסיקה קבעה כי כאשר ביהמ"ש דן בבקשה לביטול או לתיקון צו ירושה או צו קיום
20 צוואה, רשאי ביהמ"ש שלא להידרש לעובדה או לטענה שהמבקש יכול היה להביא לפני
21 מתן הצו או בהזדמנות הסבירה הראשונה. ראה: ע"א 516/80 לשינסקי נ' הנאמן על נכסי
22 החייב מנפרד ליסנסקי פ"ד לו(4) 337 (1982); ע"א 601/88 עז' המנוח רודה נ' שרייבר
23 פ"ד מז(2) 441 (1993); ע"א 5640/92 אלוני נ' באומן פ"ד מט(5) 353 (1996).

24

25 .37 כלומר לבית המשפט שיקול דעת בבואו לבחון ביטולו של צו. בהקשר זה נפסק בע"א
26 4440/91 טורנר נ' טורנר פ"ד מז(2) 436, 439 (1993):

27

28 "התשובה לשאלה מתי יפעיל ביהמ"ש את שיקול הדעת כדי לשים
29 מחסום לדיון מחודש, תלויה בנסיבותיו של כל מקרה, אולם כעיקרון ניתן
30 לומר, כי על ביהמ"ש לתת דעתו בין היתר למהותה, לטיבה ולמשקלה
31 הלכאורי של העובדה או הטענה החדשה, וכן לגורמים עליהם עמד
32 השופט בך בע"א 516/80 לשינסקי נ' הנאמן על נכסי החייב לשינסקי...
33 דהיינו:

34

35 א. מידת האיחור בהגשת הבקשה ובהבאת העובדה והטענה החדשות
36 לפני ביהמ"ש.

37 ב. מהו הסברו של המבקש לאיחור בהגשת הבקשה, ומהי מידת
38 הסבירות או אי הסבירות להסבר זה.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

ת"ע 20-03-19609 פלוגית נ' אלמונים

1 ג. האם בעטיו של האיחור נוצר קושי לברר את עובדות המקרה
2 לאשורן, ובמיוחד, האם השהיית הגשת הבקשה מקשה על אחד
3 הצדדים המעוניינים בעזבון, בהבאת חומר ראיות לפני ביהמ"ש
4 לביסוס טענותיו... (ראה גם הקווים המנחים כמפורט בפסק דיני
5 בעניין גשוק לעיל).
6

7 38. עוד קבעה הפסיקה כי השיהוי נמדד מן המועד שבו נתגלתה למבקש העובדה החדשה
8 המצדיקה את ביטול הצו. ראה פס"ד אלוני לעיל וגם: ע"א 2590/93 **עאסי נ' עאסי**
9 [פורסם בנבו]. כן גם יש לבדוק האם היה ביכולתו של המבקש להביא את
10 העובדה או הטענה לפני בית המשפט טרם מתן הצו, ואם ניתן הצו, האם השהה המבקש את
11 בקשתו במשך זמן בלתי סביר ת"ע (ת"א) 8332/00 **עזבון המנוח יוסף מילר ז"ל נ' אייל**
12 **מילר**, [פורסם בנבו].
13

14 **ומה בענייננו?**

15 39. בתצהיר שצורף לבקשה לביטול הצוואה וכן בתצהיר עדותה הראשית, הצהירה המבקשת
16 כי לא ידעה על הגשת הבקשה או על מתן הצו, זאת עד ליום חג המולד בתאריך 25.12.19.
17 לדבריה ישנם שני אירועים הממחישים את העובדה כי לא ידעה על הגשת הבקשה, האחד,
18 מפגש בין כל האחים בתחילת חודש יולי 2019 ולאחר פטירת האם, במסגרתו דנו האחים על
19 חלוקת עיזבון האם (כאשר באותו מפגש לא צוין לדבריה אף לא ברמו עובדת הגשת הבקשה
20 לצו קיום צוואה), והשני, החלפת מנעול בבית המנוחה ע"י xxx ביום 25.12.2019, רק אז
21 ולאחר דין ודברים עם בנו של xxx נודע למבקשת למעשה על מתן צו הקיום.
22

23 40. וכך כתבה בתצהיר עדות ראשית לגבי המפגש בחודש יולי: **"מיד עם מות המנוחה,**
24 **ביקשתי מכל האחים בכל לשון של בקשה להימנע מכל שיג ושיח על עיזבון המנוחה לפני**
25 **תפילת האזכרה שמתקיימת אחרי כ-40 ימים מיום הפטירה... מספר ימים אחרי תפילת**
26 **האזכרה ... מועד מדויק לא זכור לי אך בתחילת חודש 7/2019 נועדנו... באותו מפגש החלו**
27 **האחים לשוחח על אופן חלוקת הנכס"** (ראה בעמ' 5 לתצהיר). לגבי המאורע השני צוין
28 בתצהיר כי נודע למבקשת כי xxx החליף מנעול בבית המנוחה וזאת אחרי סעודת החג
29 שהתקיימה באותו היום ללא נוכחות xxx. (ראה עמ' 6 לתצהיר).
30

31 41. במהלך עדותה חזרה המבקשת ובאופן עקבי כמה וכמה פעמים על טענתה כי לא ידעה על
32 הגשת הבקשה לקיום הצוואה. וכך למשל העידה בעמ' 17 לפרוטוקול מיום 15.6.21 (להלן:
33 **"הפרוטוקול"**), ש' 16-22:

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

ת"ע 19609-03-20 פלוגית נ' אלמונים

- 1 "ת.רוצה לומר לשופט שלא ידעתי, לא ידעתי שפנו. אחרי שאמי נפטרה
2 אני ביקשתי בתקופת 40 לא ידברו שם דבר. כאשר ישבנו אחרי 40 *** אמר
3 שעורך הדין אמר שהצוואה הזאת אפילו לא תקפה כי אי אפשר שאני
4 אתן ירושה למישהו והמישהו הזה ואני אגיד לו מה יעשה בירושה הזאת.
5 זה אחד, מה שאמר xxx ואמר שצריכים לטפל ואמר שאין משהו רשום אז
6 הוא את החלק של אמי ישאר כמועדון משפחתי ששם ניפגש כל שבוע וכל
7 אחד יש לו את הבית שלו. אפילו לא ביקשתי לרשום בטאבו ולא ביקשתי
8 שיעשו את זה. לא ידעתי ואני שוב חוזרת לא ידעתי אף אחד לא הודיע
9 לי."
10 ראו גם דבריה בעמ' 18 ש' 5-11, עמ' 19 ש' 9-10 וש' 15-20.
11
12 42. דבריה של המבקשת בעניין זה הותירו רושם אמין ומהימן ואכן השתכנעתי כי המבקשת לא
13 ידעה על הגשת הבקשה ועל מתן הצו סמוך לנתינתם או בזמן אמת. מסקנה זו מתחזקת גם
14 נוכח דבריהם של המשיבים עצמם מהם עולה ספק רב בנוגע למידע שהועבר למבקשת על
15 הגשת הבקשה ומתן הצו.
16 43. ראשית, מעדותו של xxx עלה כי הוא מייחס למבקשת ידיעה אולם באותה נשימה ציין כי
17 לא נשלח אליה מכתב בנוגע להגשת הבקשה (ראה עמ' 28 ש' 1-3). xxx ציין בעדותו כי
18 אמר למבקשת על הגשת הבקשה "לפני ואחרי" הגשתה ואף בזמן התהליך עצמו (עמ' 28 ש'
19 5), אולם בהמשך נראה כי חלה התרופפות בגרסתו ואף ניתנו תשובות עמומות ומתחמקות
20 באשר למהות המידע, אם בכלל, שהועבר למבקשת ביחס לבקשה.
21
22 כך למשל נשאל xxx והשיב –
23
24 " ש.בחודש 3/19 הגשת את הבקשה, האם אחרי 3/19 סיפרת לאחיות על
25 הגשת הבקשה
26 ת.לא היה דיון זה היה בתהליך לא עשיתי סוד או רוצה לומר ככה וככה
27 הם ידעו שאנו בתהליך הזה" (ראה עמ' 28 ש' 8-11) .
28
29 וראה גם דבריו בעמ' 28 ש' 23-24 :
30 "ש. האם הודעת לתובעת שהגשת בקשה לקיום צוואה?
31 ת. לא יודע מה התאריך".
32
33 ועוד :
34 "ש.האם הודעת לתובעת אודות הגשת הבקשה למתן צו קיום צוואה?
35 חודשיים אחרי פטירת אמך?

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

ת"ע 19609-03-20 פלנית נ' אלמונים

1 ת.הגשנו את זה לפני וזהו. עזבתי מה זה בתהליך. לא הגשנו משהו חדש.
2 ש.כאשר שוחחתם על העיזבון לא זוכר שדיברתם על הבקשה שהגשת?
3 אחרי שהגשת את הבקשה לא דיברתם על זה.
4 ת.זה כבר הוגש. על מה נדבר? לא היה לנו בעיה מדברים על מה עושים
5 **נהנים עם הילדים ואוכלים לא מדברים על ירושה" (עמ' 28 ש' 29-33).**
6

7 44. ניכר כי לאורך כל עדותו התחמק xxx ממתן תשובה ברורה בנוגע להעברת המידע אודות
8 הגשת הבקשה למבקשת ואף התגלו סתירות בעדותו אשר פוגמות בהכרח במידת האמון
9 שיש ליתן בעדותו בהקשר זה, ולראיה, דבריו של xxx (בעמ' 29 ש' 10-14) לפיהם לאחר
10 הגשת הבקשה לא דיבר כלל עם התובעת בקשר לבקשה, אמירה הסותרת דבריו בתחילת
11 עדותו כי דיבר עם המבקשת על הבקשה "לפני ואחרי. ובזמן התהליך".
12

13 45. יובהר כי המבקש פעל על פי הדין עת לא שלח הודעה רשמית למבקשת בדבר הגשת הבקשה
14 שכן היא אינה נמנית עם זוכי הצוואה, וזאת בהתאם לאמור בתקנה 14 לתקנות הירושה
15 תשנ"ח 1998. אולם העדר החובה אינה חזות הכל שעה שהמטרה העיקרית של ההליך
16 המשפטי היא חשיפת האמת והכרעה לגופו של עניין לרבות באשר לידיעתה בפועל של
17 המבקשת לצורך בחינת טענת השיהוי ובוודאי שאי מתן הודעה (גם לא רשמית) יכול ותסייע
18 בידי המבקשת להוכיח העדר שיהוי (בהקשר זה אציין איני מקבל את פרשנות ב"כ
19 המבקשת בתגובתו לסיכומים בעניין זה. היה וילדי המוריש כלל לא היו נכללים בצוואה אזי
20 היה צודק בטענתו כי הייתה חובה לשלוח אליהם העתק הבקשה, אולם לא כך בנסיבות אלו
21 ראו בהקשר זה: ת"ע (נצ') 5913-06-09 **עיזבון המנוח.. ז"ל נ' ל.ב.** (18/10/2011) [פורסם
22 בנבו].
23

24 46. כמו כן, גם לגבי ידיעת האחיות לגבי הצו עצמו, העיד xxx כי אינו זוכר האם מסר הודעה
25 לאחיותיו אודות מתן הצו (עמ' 30 ש' 14-15) ולא יכל לאשר מתי המבקשת קיבלה או ידעה
26 על הצו (עמ' 30 ש' 16-17 וש' 27-28).
27

28 47. דווקא האח xxx היה קצת יותר נחרץ מxxx לגבי ידיעת המבקשת והוא אף ציין כי הוא
29 בטוח שאחיותיו ידעו על הגשת הבקשה (עמ' 34 ש' 13-16 ש' 28-31), אולם סברה זו שלו לא
30 נתמכה בשום אסמכתא או אינדיקציה אחרת, לרבות באשר לנסיבות מסירת ההודעה על
31 הגשת הבקשה ובנוכחות מי. כמו כן xxx לא שלל (ואף סיפר על כך בעדותו) את העובדה
32 שהחליף מנעול ואת מאורעות יום 25.12.19. (ראו עמ' 36-37) ומכאן הרי שיש להסיק כי
33 אירועים אלו אכן התקיימו ויש בכך עוד אישוש לכך שהמבקשת דוברת אמת בנקודה זו.
34

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

ת"ע 19609-03-20 פלוגית נ' אלמונים

- 1 48. לכך יש להוסיף גם את דבריו של xxx בעדותו, אשר העיד כי דבר הגשת הבקשה הוסתר
2 באופן מכוון מהמבקשת ואחותה ואף נאמר לאם המנוחה לא לומר דבר לאף אחד. לדבריו
3 מטרת הצו הייתה להתמודד עם סכסוך שכנים על רקע סלילת כביש (ראו עמ' 38 ש' 18-1).
4
- 5 49. יש בכל אלו כדי לחזק בהכרח את גרסת המבקשת באשר למועד בו נודע לה על הגשת
6 הבקשה ומתן הצו.
7
- 8 50. ער אני לעובדה כי בהליך לקיומה של צוואה ישנה חובה בדין לפרסום מודעה בעיתונות
9 בדבר הגשת הבקשה, אולם לפי הפסיקה לא בהכרח ניתן לראות בפרסום בעיתון בהתאם
10 לדרישת תקנות הירושה, כהנחה לכאורה על ידיעה בדבר הגשת הבקשה (ראו ע"א 135/74
11 עמיאל נ' עמיאל, פ"ד כט(1) 94, ואין בפרסום לבדו כדי להעיד על ידיעתה הוודאית של
12 המבקשת.
13
- 14 51. לפיכך הריני מאמץ את גרסת המבקשת וקובע כי נודע לה על הגשת הבקשה ומתן הצו ביום
15 25.12.19 וזאת בהעדר ראיה אחרת.
16
- 17 52. ומה לגבי השיהוי מיום הידיעה עד ליום הגשת הבקשה בפועל? הבקשה לביטול צו
18 הקיום, הוגשה ביום 5.2.2020 ובשיהוי קל יותר ממועד הידיעה כאמור. אמנם שיהוי
19 אינו דבר של מה בכך, אך סבורני כי בנסיבות אלו, אין מדובר בשיהוי חריג או כזה
20 היוצא מגדר הסביר מה גם שלא גרם כל נזק למשיבים.
21
- 22 53. בסיכומי של עניין, סבורני כי במבט כולל על נימוקי הבקשה לביטול הצו, הרי שעובדת
23 קיומו של מכתב הביטול שנכתב לכאורה ע"י המנוח והצורך בבירור רצונו של המת, עולה
24 באופן ניכר על משקלו של השיהוי בנסיבות אלו וכן טענות המבקשות גוברות על אינטרס
25 סופיות הדיון. בהקשר זה אציין כי קבלת טיעון לעניין שיהוי אשר למעשה סותם את
26 הגולל על טענות המבקשת, כמותו "כסילוק על הסף", סעד שבית משפט אינו נוהג לתיתו
27 אלא רק לעיתים רחוקות שעה שהמדיניות המשפטית דוגלת בהעדפת בירור הטענות לגופו
28 של עניין ובחינת חקר האמת
29 כמו כן, בחינת טיבו ואמינותו של מכתב הביטול הוא בעל פוטנציאל להביא לביטולה של
30 הצוואה ולהגשמת רצון המצווה ובנסיבות אלו ברור שהשיהוי לא גרם לקושי בבירור
31 העובדות.
32 אשר על כן, אין מניעה לבחון את טענותיה של המבקשת באשר לבטלות הצוואה.
33
- 34 ח. ביטול הצוואה, האמנם?

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

ת"ע 19609-03-20 פלנית נ' אלמונים

1

2

המסגרת הנורמטיבית

3

4

54. סעיף 36 לחוק הירושה דן בביטול צוואה על ידי המצווה וקובע לאמור:

5

6

"(א) המצווה רשאי לבטל צוואתו, אם על ידי ביטול במפורש באחת

7

הצורות לעשיית צוואה, ואם על ידי השמדת הצוואה; השמיד המצווה

8

את הצוואה, חזקה עליו שהתכוון בכך לבטלה.

9

(ב) צוואה חדשה, אף אם אין בה ביטול מפורש של צוואה קודמת,

10

רואים אותה כמבטלת את הקודמת במידה שהוראות הצוואה החדשה

11

סותרות את הוראות הצוואה הקודמת, זולת אם אין בצוואה החדשה

12

אלא הוספה על האמור בצוואה הקודמת."

13

14

בדנ"א 7818/00 יוסף אהרן נ' אמנון אהרוני (22/3/05) [פורסם בנבו] (להלן: "הלכת א

15

אהרן") נפסק בהקשר זה כך:

16

17

"נמצא כי ביטול צוואה יכול להיעשות באחת הדרכים האלה: ביטולה

18

במפורש, באחת הצורות לעשיית צוואה; ביטול הצוואה על-ידי השמדתה;

19

ביטולה במשתמע בעריכת צוואה חדשה. הדיבר "באחת הצורות לעשיית

20

צוואה" מתייחס לארבע הצורות המוכרות לעריכת צוואה, המנויות בסימן

21

א' לפרק השלישי לחוק, הלוא הן צוואה בכתב יד, צוואה בעדים, צוואה

22

בפני רשות וצוואה בעל-פה. ביטול צוואה "באחת הצורות לעשיית צוואה"

23

משמעו כי מעשה הביטול מקיים את כל הדרישות המהותיות והצורניות

24

שנקבעו בחוק לעשיית צוואה באותה "צורה".

25

26

27

יש לציין כי "ביטול במפורש" של צוואה מהווה פעולה משפטית חד-צדדית ומידית של

28

המצווה וצריך שיעשה "באחת הצורות לעשיית" של צוואה. יובהר בהקשר זה כי אין זה

29

משנה באיזו צורה נערכה הצוואה אשר כעת מתבקש ביטולה. כבי' השופט ש. שוחט

30

בספרו "פגמים בצוואות" (הוצאת סדן - התשע"ו-2016) 340 (להלן: "פגמים בצוואות") -

31

ציין כי: "לא חייבת להיות התאמה בין הצורה שבה נעשתה הצוואה ובין הצורה שבה

32

בוטלה. כך למשל, צוואה בכתב יד - אין מניעה לבטל אותה בעל פה, ובלבד שנשמרו

33

התנאים לשימוש בצורה זו..." ראו שם בעמ' 341).

34

35

55. באשר לאופן ביטול הצוואה, נפסק בע"א 719/97 אהרן נ' אמנון אהרוני, נד (3) 469,

36

(להלן: "פס"ד אהרון) לאמור:

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

ת"ע 19609-03-20 פלוגית נ' אלמונים

- 1 "נמצא, כי ניתן לבטל צוואה בכתב יד, בעדים, בפני רשות או בעל-פה.
2 ביטול בכתב יד – כיצד? המצווה מציין בכתב ידו כי הצוואה מתבטלת.
3 כתב הביטול נושא תאריך כתוב בידו של המצווה וחתום על-ידי (ראו
4 סעיף 19 לחוק הירושה). כתב ביטול בעדים – כיצד? כתב הביטול נערך
5 בכתב. הוא מציין את תאריכו וחתום על-ידי המצווה בפני שני עדים,
6 לאחר שהצהיר בפניהם שהוא מבטל את צוואתו. העדים יאשרו באותו
7 מעמד בחתימת ידם על פני כתב-הביטול, שהמצווה הצהיר וחתם (ראו
8 סעיף 20 לחוק הירושה). ייטול בפני רשות – כיצד? ביטול הצוואה בפני
9 שופט, רשם או דיין, או בהגשת דבר ביטול הצוואה בכתב על-ידי המצווה
10 עצמו לאחד מאלה, תוך שהם קוראים את דבר הביטול בפני המצווה, והוא
11 מצהיר בפניהם שזהו כתב-ביטול הצוואה (סעיף 22 לחוק הירושה).
12 ביטול בעל-פה – כיצד? המצווה הוא שכיב מרע והוא מודיע בעל-פה בפני
13 שני עדים המבינים את לשונו, כי הוא מבטל את צוואתו (ראו סעיף 23
14 לחוק הירושה). "ראה גם בספר פגמים בצוואות לעיל, בעמ' 342.
- 15 עוד מצאתי לציין כי: "לעניין הצהרת ביטול יש לקיים את הדרישות המהותיות של
16 צורת הביטול בלא לדקדק בצורות הפורמאליות, ובלבד שבית-המשפט שוכנע בגמירת-
17 דעתו של המצווה להצהיר על בטלות הצוואה. על-כן, אם בית-המשפט שוכנע באמתותה
18 של הצהרת הביטול, הוא ייתן לה תוקף גם אם נפל בהצהרת הביטול פגם או חסר
19 פורמאלי, ובלבד שהדרישות המהותיות בעניין זה תקוימנה." ראה גם בהלכת אהרן שם
20 אושר פסק דינו של השופט ברק (בפס"ד אהרן) ונקבע כי אין להקפיד על קיום הדרישות
21 הצורניות לצורך ביטול צוואה באותה מידה שבה מקפידים על קיומן בעריכת צוואה. קרי
22 יישום מקל של ההסדר הקבוע בסעיף 25 לחוק הירושה (בדבר תיקון פגם או חסר
23 בצוואה). כמו כן ככל שהראיות החיצוניות מלמדות על רצונו של המצווה בביטול צוואתו
24 יש ליתן תוקף לרצון זה. (ראה גם הספר פגמים בצוואות, עמ' 346-347).
- 25 לגופו של עניין -
- 26
- 27 בענייננו נטען לביטול צוואה בכתב יד, כאשר על פי סעיף 19 לחוק הירושה ובהתאמה על
28 המצווה לציין בכתב ידו כי הצוואה בטלה בציון תאריך וחתימה (לשם הנוחות אביא את
29 סעיף 19 כלשונו- "צוואה בכתב יד תיכתב כולה ביד המצווה, תישא תאריך כתוב בידו
30 ותיחתם בידו").
- 31
- 32 אבהיר ובדגש כי העובדה שהצוואה לא בוטלה בדרך בה נעשתה (בעדים) אינה פוגמת
33 בתוקפו של הליך הביטול וזאת בשים לב להלך הרוח בפסיקה ובספרות. בניגוד לטענת

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

ת"ע 19609-03-20 פלוגית נ' אלמונים

1 המשיבים אין הכרח כי ביטול הצוואה ייעשה באופן זהה לאופן עשייתה ויכול וצוואה
2 בעדים תבוטל בכתב יד, תוך קיום הנדרש, מבחינה צורנית, לפי החוק.
3
4 59. יוזכר כי נטל השכנוע לכך שהצוואה בוטלה כדין, הוא על המבקש לבטלה. נטל זה נותר על
5 כתפי הטוען לביטול גם כאשר עוסקים בצוואה שנפל בה פגם צורני. ראו שילה פירוש
6 לחוק הירושה – כרך ג', עמ' 57-59 (2002)) שם נכתב בין היתר:

7
8 "כאשר המבקש מצליח להוכיח את קיום הצוואה ואת תוכנה...אם באים
9 לתקוף את הצוואה מסיבה זו או אחרת, הנטל עובר למתנגד לקיום
10 הצוואה. אחת הטענות האפשריות והשכיחות היא טענה שהמצווה ביטל
11 את צוואתו. הטוען טענת ביטול עליו הראיה, והמבקש את קיום הצוואה
12 איננו חייב להוכיח שהמצווה לא ביטל את צוואתו. חזקה שהצוואה לא
13 שונתה לפני מותו של המוריש וכל מי שטוען שהיא כן שונתה, עליו
14 הראייה".

15
16
17 השאלות העיקריות אם כן, הדורשות הכרעה הן:

- 18
19 ■ האם עלה בידי המבקשת להוכיח אמיתות מכתב הביטול ואת נסיבות כתיבתו
20 ■ האם אכן נכתב המכתב ע"י המנוח (כמצוות הוראת סעיף 19 לחוק הירושה).
21 ■ האם הוכחו ראיות חיצוניות המלמדות על רצונו של המנוח לבטל את צוואתו.

22 ט. טיבו של מכתב הביטול, זהות עורכו ונסיבות כתיבתו

23
24 60. מכתב הביטול שתרגומו אינו שנוי במחלוקת, נכתב בזו הלשון:

25
26 "3.11.05"

27 לכבוד עורך הדין xxx xxx

28 אני החתום מטה xxx xxx בעל תעודת זהות מספר xxx מבקש ביטול
29 והשמדת כל מסמך או צוואה שסיכמתי כבר עליה בעבר.
30 וזאת ללא כל לחץ או בקשה מכל גורם וזאת לפי רצונו המלא

31
32 ותודה רבה

33 חתימה"

34

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

ת"ע 19609-03-20 פלנית נ' אלמונים

- 1 סבורני כי רב הנסתר על הגלוי בכל הנוגע לנסיבות עריכת מכתב הביטול וכתבתו ע"י .61
2 המנוח ולא הוכח שמכתב זה נכתב על ידו ו/או נחתם על ידו ו/או נמסר על ידו לעורך
3 הדין. אומר כבר עתה כי המבקשת לא הצליחה להוכיח ברמה הנדרשת במשפט האזרחי
4 (מעל מאזן ההסתברויות) כי המכתב כלל נכתב ע"י המנוח (הוראת סעיף 19 לחוק
5 הירושה) וכי מנוי וגמור עמו היה לבטל את הצוואה וניכר מהראיות כי המנוח יתכן ושקל
6 או רצה בשלב מסוים לבטל את הצוואה, אולם הוא מימש מחשבה זו עד תום, כאשר
7 העובדה שנותרה צוואה מקורית בביתו סותרת את האינדיקציות הנטענות על ידי
8 המבקשת היכולות ללמד על הכוונה.
9
- 10 אין חולק כי המבקשת לא נכחה עם אביה במעמד כתיבת המכתב ולא הייתה עמו בהגיעו .62
11 אל משרד עו"ד (לפי אחת מגרסאותיה) (ראה עמ' 14 ש' 34-30), ואין בידי המבקשת ראיה
12 כלשהי שיהיה בה כדי להעיד כי האב המנוח אכן היה זה שכתב את מכתב הביטול והיה
13 זה חתם עליו. למעשה לא ברור מי כתב את המכתב, האם אכן זו חתימת המנוח והיכן
14 המכתב המקורי.
15 המבקשת לא מצאה לנכון (מעבר לעדותה) להביא ראיות להוכחת הטענה כי המכתב נכתב
16 ע"י האב המנוח, לרבות ראיות מדעיות כגון: השוואת כתב יד, חוות דעת גרפולוגית ועוד
17 ולא עתרה למינוי מומחה. למעשה מלבד הצוואה (על גביה מופיעה חתימתו של המנוח)
18 לא צורף מסמך אחר בו מופיע כתב ידו של המנוח ואליו הפנתה המבקשת ויש בכך כדי
19 לעמוד לה לרועץ. עוד אציין כי ניכר כי חתימתו של המנוח הינה בשפה האנגלית והמכתב
20 נכתב בכתב יד בשפה הערבית ובעין בלתי מקצועית יש קושי לעמוד על הבדלים בכתב היד
21 ככל וקיימים ובפרט בהעדר חוות דעת מקצועית שלא הוגשה כאמור (יודגש בהקשר זה,
22 כי בראש ובראשונה נטל הראיה היה ונותר על כתפי המבקשת שהיה עליה להביא את כל
23 הראיות הרלוונטיות להוכחת טענותיה. אין בהחלטתי מיום 7.9.20 כדי להעביר את הנטל
24 הראיה על כתפי המשיבים, וזאת בפרט שלא הוכחו בפניי פרטים מהותיים בנוגע
25 לאותנטיות מכתב הביטול וזהות עורכו, כאשר על המשיבים הנטל לסתור, כפי שיפורט
26 בהמשך).
27
- 28 לכך יש להוסיף כי המבקשת לא יודעת באמת את נסיבות כתיבת המכתב ולמעשה נסמכת .63
29 על מידע שהועבר אליה מצד ג', עת תוארו על ידה מספר גרסאות לאופן הגעת המכתב
30 לעוה"ד.
31
- 32 בכתב התביעה טענה המבקשת כי הצוואה בוטלה ע"י המנוח במכתב הביטול, אשר
33 נשלח/שוגר" ע"י המנוח לבא כוחו.
34

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

ת"ע 20-03-19609 פלונית נ' אלמונים

1 בתצהירה בתיאור נסיבות ביטול הצוואה, טענה המבקשת כי ביוזמת אXX, פנה המנוח
2 יחד עימו לעו"ד אXX **וביקש לבטל** את הצוואה ולהשמידה. לשיטתה עשה כן מאחר ואXX
3 חזר משהות בחו"ל, אXX התחתן וכל אחד הסתדר בדרכו, כך לדבריה. (ראה עמ' 2-3
4 לתצהיר).

5

6 64. ניכר כי בתצהירה שכללה המבקשת את גרסתה הראשונית ובעדותה הרחיבה בעניין זה
7 כך:

8

9

"ש.למה שיקח את אביך לבטל את הצוואה?

10

ת.למה שלא יפעל לאחיות שלו שדאגו לו ושמרו עליו והוא ראה כשהוא
11 חזר שמי ששומר על אביו ועל אמו הוא אנחנו יותר מאחים. אז אמר לפי
12 ההגיון ולפי הטבע, כולם צריכים להיות שווים כמו שווים בלתת לטפל
13 לקחת

14

ש.את אומרת שהרצון של אחיך לבטל את הצוואה לא בגלל שרצה לקחת
15 חלק יותר גדול אלא רצה לשמור על שתי אחיות שלו ולדאוג לחלק שלהן
16 ת.לדאוג לכולם. שכולם יהיו שווה בשווה

17

ש.אבל אם היה הגיון בדבריך אז היה הולך לעורך דין אומר לו אדוני תבטל
18 תעשה צוואה חדשה לפיה כולם יקבלו שווה בשווה

19

ת.למה שיעשה צוואה כאשר לפי החוק אם אין צוואה כולם מקבלים
20 ש.מי חשב על כך אXX או אביך? אביך ידע שאם הוא מבטל אז אוטומטית

21

הולך לכולם

22

ת.לא יודעת.

23

ש.זאת המצאה שלך?

24

ת.לא יודעת. אני מנסה לתת לך להבין מה שיכול היה להיות. יש כמה
25 גרסאות.

26

ש.אמרת שלא היית כאשר אביך כתב את המכתב אם כתב את זה ולא
27 יודעת מה הנסיבות ואם מישהו ביקש ממנו ואף אחד לא סיפר לך על זה.

28

לא יודעת מה היה ומה נסיבות בהם נכתב המכתב.

29

ת.לא יודעת. (עמ' 13 ש' 33-36 ועמ' 14 ש' 1-14).

30

31

65. מדברים אלו ניכר כי נסיבות כתיבת מכתב הביטול למעשה אינן ידועות למבקשת והיא

32

העידה על כך באופן מפורש כאמור לעיל (ראה גם דבריה בעמ' 14 ש' 15-16). למעשה

33

מעדותה התקבל הרושם כי המבקשת לא יותר מאשר משערת "מה יכול היה להיות" ולא

34

ניתנה על ידה גרסה מנומקת שתספק מידע מהימן על זהות עורך המכתב ונסיבות

35

כתיבתו.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

ת"ע 19609-03-20 פלוגית נ' אלמונים

1

2 66. כמו כן, טענתה לפיה האח xxx היה עם המנוח כשפנה לבטל את הצוואה (עמ' 13 ש' 10-
3 14) ואף הוא זה שמסר לה את העתק מכתב הביטול (ראה עמ' 12 ש' 34-35- טענה
4 שהועלתה רק בעדותה) **לא הוכחה כלל**, המבקשת התפתלה בתשובותיה בעניין זה (ראה
5 בעמ' 14), מה גם שיש קושי לקבל טענה זו עת xxx זוכה בצוואה ללא תלות באחר וביטול
6 הצוואה לכאורה, אינו מועיל עמו אלא אף פוגע בזכויותיו ואף טענה זו הוכחה על ידו
7 לחלוטין (ראה סעיף 9 לתצהירו ועמ' 26 ש' 9-8) ולא נתמכה בשום ראיה אחרת (יש לציין
8 כי גם תשובותיה של האחיות xxx בעניין זה לא חיזקו את גרסת המבקשת בעניין זה –
9 ראו בעמ' 21 ש' 1-16).

10

11 67. נדמה כי מבחינת המבקשת הכל נותר בגדר "אוליי" ולא ידוע. יש יותר מידי גרסאות
12 והסברים שאינם משתלבים זה עם זה ומעבר לכך גם הראיות מטעמה אינן מספקות
13 להוכחת טענותיה.

14

15 68. התברר כי המבקשת ניזונה, בין היתר, ממידע שמסר לה עוה"ד xxx מי שערך את
16 הצוואה והיה עד לעשייתה ומי שנטען שמכתב הביטול הועבר אליו. עו"ד xxx העיד בפניי
17 בהיותו עד מרכזי בפרשה, אולם גם בעדותו, לא נמצא עוגן ממשי לביסוס טענותיה של
18 המבקשת ובכלל זה גם לגבי הוכחת אותנטיות מכתב הביטול.

19

20 69. ראשית, לא עלה מדבריו באופן ברור, כי המכתב נכתב ו/או נחתם ע"י המנוח. מדובר
21 בפרט מהותי ומשמעותי שיש בו להעיד על רצון המצווה. התברר כי עו"ד xxx לא פגש כלל
22 במנוח כשהגיע למשרדו, אלא הוא רק שוחח עימו בטלפון וכך תיאר את הדברים בתחילת
23 עדותו:

24

25 "ש.מה זכור לך על השיחה?
26 ת.הגיע אלי למשרד ושאלה לגבי הצוואה שאביה ערך אצלי במשרד.
27 צוואה בפני עדים לא זוכר שנה, ואחרי שערך את הצוואה הוא חזר אלי
28 למשרד לא הייתי באותה עת במשרד כשהוא נחתם שבכוונתו לבטל את
29 הצוואה. מאחר ולא מצא את התיק, והיתה שיחה בטלפון אחרי שהיה
30 אצלי במשרד והסברתי לו שאם הוא מעוניין לבטל את הצוואה הדרך
31 הקלה והיעילה ביותר זה להשמיד את הצוואה לכן אמרתי לו שיש לי
32 אצלי עותק הוא הגיע השארתי אצל הפקידה והוא לקח. זה מה
33 שאמרתי לבתו כשהיתה. " (עמ' 8 ש' 2-7).

34

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

ת"ע 20-03-19609 פלונית נ' אלמונים

70. בהמשך נשאל עו"ד אXX באופן ממוקד יותר לגבי נסיבות כתיבת המכתב ע"י המנוח כך :

2

3 "ש. תשפוך אור ותסייע לנו כיצד עלה בדעת המנוח לכתוב את

4 המכתב? מי הנחה אותו?

5 ת. מאיפה אני יודע? לא פגשתי אותו. הגיע למשרד לא הייתי שם הגיע

6 למשרד והלך ואחר כך התקשר. לא יודע. " (ראה עמ' 9 ש' 15-17)

7

8 ועוד העיד בהמשך :

9

10 ת. הייעוץ שאני נתתי למנוח בשיחה הטלפונית שהיתה אחרי שהגיע

11 ולא מצא אותי, אמרתי הדרך הזולה והיעילה לבטל צוואה זה להשמיד.

12 אמרתי לו לקרוע את זה ושם הסתיימה השיחה. מעבר לזה לא היו שום

13 דברים בינינו. היתה שיחה קצרה.

14

71. מכאן הרי שגם עוה"ד לא שפך אור על נסיבות כתיבת המכתב והובן מדבריו כי המנוח

16 הגיע למשרדו (לטענתו) עם המכתב שהוכן מראש (ראו למשל עמ' 9 ש' 26-29, עמ' 10 ש' 3).

17

18

72. מעבר לכך, גם לאחר שעיין במכתב הביטול, לא נאמרה ע"י עו"ד אXX אמירה חד משמעית

20 וגורפת לפיה מכתב הביטול נשוא התביעה הוא אותו עותק שהושאר/הובא למשרדו

21 ולמעשה לא ברור מה עלה בגורלו של מכתב הביטול אליו הוא מתייחס והאם אכן מדובר

22 באותו מסמך.

23

24 עוה"ד נשאל בעניין זה :

25

26 "ש. 9 שנים לאחר מכן, אני מחזיר אותך לעניין ביטול הצוואה, מציג לך

27 את כתב ביטול. ראית אותו?

28 ת. מה?

29 ש. מכתב ביטול.

30 ת. היה מכתב בערבית שהוא השאיר. אין לי העתק."

31

32 בהמשך מסר תשובה כללית ולא יותר מכך ולדבריו :

33

34 "ת. אני מעיין במכתב. כן זה היה מכתב בכתב יד. " (עמ' 9 ש' 18-19).

35

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

ת"ע 20-03-19609 פלנית נ' אלמונים

1 העמימות סביב אמיתות מכתב הביטול הוסיפה והתגברה בתשובותיו בהמשך עדותו-

2

3 "ש. אמרת שהשאיר מכתב, אתה בטוח שזה המכתב?

4 ת. אני זוכר מכתב בכתב יד.

5 ש. אבל לא מה שאתה רואה עכשיו?

6 ת. בטוח שהיה בכתב יד. בחתימתו.

7 ש. שאל חברי אם זה המכתב שהוא השאיר לך ואמרת

8 ת. אמרתי שבגלל שזה בכתב יד אז זה הוא. אין לי העתק אז אני לא

9 יודע" (ראה עמ' 10 ש' 21-26).

10

11 לפיכך הרי שיש קושי מהותי לקבל טענות המבקשת לאור עדות זו ובפרט לבסס מסקנה .73

12 כי המכתב שהוצג ע"י המבקשת עתה הוא אותו מכתב הביטול שראה עוה"ד לפני 16

13 שנים לערך. העובדה כי מדובר במסמך שנכתב בכתב יד, בוודאי שאינה יכולה להעיד כי

14 מדובר באותו מכתב הביטול מה גם שבסוף דבריו סיג עוה"ד ואמר **"אין לי העתק אז**

15 **אני לא יודע"**. על כל זה מתווספת עדותו של עוה"ד לפיה הוא לא הכיר את המנוח אישית

16 אלא ההיכרות מתמצת במפגש סביב הצוואה בהיותו לקוח מזדמן כך שלא היו ביניהם

17 דין ודברים מעבר לנסיבות שתוארו.

18 עניין חשוב אחר שמסתבר מהעדות של עוה"ד היא שמכתב הביטול לא היה למעשה

19 צוואה מבטלת בכתב יד אלא הודעה בכתב ובה כוונה לבטל או בקשת בירור כיצד לבטל

20 את הצוואה ועוה"ד חוזר ואומר מספר פעמים כי יעץ לו לבטל הצוואה באמצעות

21 השמדתה. ללמדך כי לא מדובר בביטול באמצעות צוואה בכתב יד (עמ' 8 שורה 6, 34, עמ'

22 10 שורה 13 לפרוטוקול).

23

24 יש לציין כי עדותו של עו"ד xxx לא הייתה חפה מפגמים ובעדותו נתגלו סתירות שיש בהן .74

25 כדי להגביר את הספקות בדבר אותנטיות מכתב הביטול שהוגש. למשל תחילה העיד עו"ד

26 xxx כי אינו זוכר את נוסח מכתב הביטול וכי לא שמר את המכתב ואין לו העתק, שעה

27 שהחזרה למנוח הצוואה. (עמ' 8 ש' 11-12, עמ' 9 ש' 5). בהמשך טען כי כן שמר העתק

28 מהמכתב אצלו במשרד וכך לדבריו:

29

30 "ש. הרי המכתב נשאר אצלך

31 ת. כן. אמור להיות אצלי לא יודע אם יש יותר מאחד. אין לי מושג.

32 ש. מישוהו טוען שהגיע אליך ביעוץ לך או לא יודע מי אמר לו, ומשאיר לך

33 מכתב שהוא רוצה לבטל.

34 ת. נכון. השאיר לי מכתב. המכתב נשאר במשרד זה יכול לאשר. "

35

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

ת"ע 19609-03-20 פלנית נ' אלמונים

- 1 עדות עוה"ד לא חיזקה את גרסת המבקשת, ובפרט ביחס לפרטים מהותיים ובכלל זה
2 זהות עורך המכתב, מהן נסיבות כתיבתו ואף נתגלו ספקות באשר לעותק שצורף לתביעה
3 וזהותו לעותק המכתב שראה בזמנו עוה"ד. יש לומר כי איני שולל שהמנוח בחן את
4 האפשרויות לביטול הצוואה אולם אין די ברצון ערטיאלי אלא היה על המנוח לעשות
5 מעשה אפקטיבי כמפורט בחוק הירושה. כאן חסרים נתונים מהותיים שחסרונם פוגם
6 בתוקפו וטיבו של מכתב הביטול. בית המשפט אינו יכול לקבוע כי המכתב נכתב על ידי
7 המנוח, כי נחתם על ידו או כי נמסר על ידו לעורך הדין. המנוח לא פגש בעורך הדין. עצת
8 עורך הדין הייתה להשמיד הצוואה והמנוח ועוה"ד לא ראו במכתב הביטול משום צוואה.
9 עדויות המבקשת ועורך הדין לא מצליחות לבסס הטענות כי המכתב היה של המנוח, נכתב
10 בכתב ידו, נחתם על ידו, נמסר על ידו והיווה ביטוי לכוונתו הגמורה לבטל הצוואה.
11
- 12 76. ניכר כי גרסאות המבקשת באשר להבאת/שליחת/ קבלת המכתב במשרד עוה"ד נסתרו
13 ואף לא ברור האם המנוח הגיע לבד או בליווי אדם נוסף ונראה כי בתמונת מצב זו, הרי
14 שנשמטה הקרקע תחת טענות המבקשת.
15
- 16 77. מעבר לאמור לא הובאה כל ראיה כי המנוח רצה לבטל את הצוואה או ראיה לאומד דעתו
17 בביטולה של הצוואה. בהקשר זה אציין כי על אף שהמנוח קיבל ייעוץ משפטי בנוגע לאופן
18 ביטול הצוואה, בין היתר ע"י השמדתה, (ראה דבריו של עו"ד xxx בעמ' 8 ש' 34-35), הרי
19 שהצוואה המקורית לא הושמדה והוגשה לקיום שעה שזו נשמרה משך השנים ע"י המנוח
20 ולאחר מותו בביתו ע"י אשתו המנוחה והיא הוגשה לקיום עוד בהיותה בחיים ובתמיכתה
21 (יש לקבוע כי המדובר בצוואה מקורית שעה שהתקבלה ע"י הרשם לענייני ירושה ולא
22 הוגשה בקשה לבית משפט להוכחת צוואה ראו נספח ב' לתצהיר xxx). לדעתי יש בכך
23 אינדיקציה המעידה על רצונו של המנוח להותיר את צוואתו כפי שהיא ובפרט שעה שלא
24 ניתן הסבר אחר לכך שהצוואה לא הושמדה על ידו על אף שיש להניח שהמצב המשפטי
25 היה ידוע לו וגם מקום הימצאן של כל עותקי המקור של הצוואות.
26
- 27 78. להשלמת התמונה אומר גם כי רכיב אחד מהתצרף נותר נעלם. לא ברור כיצד מכתב
28 הביטול שלכאורה הושאר או שלא במשרד עוה"ד הגיע לידי המבקשת. איני מקבל את
29 טענת המבקשת כי xxx העביר לה העתק ממנו- מדובר בטענה שלא הוכחה כאמור. די
30 בדברים אלו כדי להטיל דופי באותנטיות המסמך. מעבר לכך, יש להביא בחשבון כי
31 מכתב הביטול הוגש בעותק מודפס ולא בהעתקו המקורי (כלל הראיה הטובה ביותר). לא
32 ניתן הסבר היכן המכתב המקורי ומה עלה בגורלו. נוסף לכך המבקשת לא ידעה לתת
33 תשובה ברורה לגבי אותו העתק שניתן לה לכאורה ע"י אחיה לפני כ-16 שנים, אם בכלל
34 (ראה בעמ' 15 ש' 32-36 ועמ' 16 ש' 1-18), כמו כן, לא התקבל הרושם כי מדובר במסמך

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

ת"ע 20-03-19609 פלונית נ' אלמונים

- 1 ישן שנשמר שנים (המסמך נראה חדש יחסית ולא מסמך שנשמר מעל עשור שאז אמורים
2 להיות ניכרים בו סימני הזמן), וגם לכך יש ליתן משקל.
3
- 4 גם בעדות האחות xxx לא מצאתי תמיכה וסיוע לטענות המבקשת.
5
- 6 גם חלוף הזמן מהיום בו נכתב מכתב הביטול (שנת 2005) ועד להצגתו בפועל, הוא לחובת
7 המבקשת. תמוה מדוע לא הוגשה בקשה למתן צו ירושה קודם לכן וטענות על כבוד ונוהג
8 במשפחה ומערכת יחסים תקינה, אין בהן די.
9
- 10 מכאן הרי שראיות המבקשת כפי שהובאו על ידה אינן מספקות כדי להוכיח את טענותיה
11 ולכך יש להוסיף גם עדותה הבעייתית ואת העובדה שלא השתכנעתי בגמירות דעתו של
12 המצווה לבטל את צוואתו.
13
- 14 בנסיבות נראה כי הדיון יכל להסתיים כבר בנקודה זו, אולם ועל מנת שהדיון לא ימצא
15 חסר מצאתי להתייחס קמעה גם לעדויות המשיבים.
16
- 17 בחקירת המשיבים התמקד ב"כ המבקשת, בין היתר בשאלות לגבי אופן הגשת צו הקיום
18 ולגבי זהות המגישים. ברי כי בשאלות אלו אין כדי לסייע בידי המבקשת בהוכחת
19 אותנטיות מכתב הביטול שזו השאלה העיקרית והמהותית שעל המבקשת היה להוכיח.
20 יש לומר כי אכן נמצאו סתירות בגרסתם של המשיבים 2-4 לרבות בסוגיית זהות מגיש
21 הבקשה לצו קיום. סבורני כי הבקשה לצו הקיום אכן הוגשה תחילה רק ע"י xxx, עובדה
22 זו עולה מן הבקשה עצמה וכן ממכתבים שנשלחו ע"י ב"כ המשיבים (ראה נ/13 והבקשה
23 עצמה) ומתשובות xxx לשאלון נ/12. גם מבחינת סדר הזמנים, מורה ההיגיון כי הבקשה
24 הוגשה רק ע"י xxx היות וxxx הפך יורש רק לאחר פטירת המנוחה בעוד במעמד הגשת
25 הבקשה המנוחה הייתה עוד בין החיים. (ראה מכתב התמיכה בבקשה שנחתם ע"י xxx
26 והמנוחה). לא מובן מדוע המשיבים היו צריכים להתבלבל בתשובותיהם בעניין זה
27 ובוודאי שסתירות אלו לא היטיבו עימם ופגמו במידת האמון שיש ליתן בדבריהם, עם
28 זאת, דווקא בשאלות המעטות שנשאלו המשיבים לגבי מכתב הביטול התקבל רושם אמין
29 יותר זאת בהיעדר אינדיקציה אחרת ובמבט על כלל הראיות בתיק.
30
- 31 xxx נשאל ע"י בית המשפט האם לקח את אביו לבטל את הצוואה והוא השיב באופן
32 מפורש שלא עשה כן וכך העיד:
33

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

ת"ע 19609-03-20 פלוגית נ' אלמונים

"לשאלת בית משפט"

- 1
2 ש. איך אתה מסביר שאחותך אומרת שאתה מאחורי העניין חזרת מחול
3 לקחת את אביך לעורך דין אתה יודע על הכל
4 ת. חבל שהיא אומרת את זה מה אני מקבל בזה? למה שאעשה כזה דבר?
5 אם היה שומע לי ומסכים לעשות מה שאני מבקש הייתי מבקש אוקיי
6 תן לxxx את זה ולשני את זה ואת השאר לי.
7 ש. היא אמרה שאתה ידעת שהוא רוצה לבטל
8 ת. לא. אין לי משהו טוב בכל זה ואם אני לא רציתי ואם רצה לעשות את
9 זה היה כל אחד לקחת אותו אבל אני לא לקחתי אותו
10 ש. היא אומרת שזה אתה
11 ת. אני לא לקחתי אותו."
12

13 xxx חזר על תשובה זו באופן עקבי גם בהמשך עדותו וסבורני כי יש בהן מן ההיגיון. גם
14 האח xxx שב וטען כי לא ידע על קיומו של מכתב הביטול עד לאחר הגשת התביעה וכי
15 לשיטתו לא קיים מכתב כזה (ראה עמ' 35 ש' 15-35). כמו כן, שני האחים xxx וxxx
16 השיבו על שאלונים שסומנו נ/11 – xxx ונ/12 – xxx) והתמידו בגרסתם לפיה הצוואה לא
17 בוטלה ע"י המנוח. מצאתי כי יש לקבל את דבריי המשיבים בעניין זה, המתווספים ליתר
18 הראיות בתיק שהביאוני לסבור כי לא עלה בידי המבקשת להוכיח טענותיה כנדרש.
19

20 באשר לאח xxx התרשמתי מדבריו כי הוא כואב את כאב הסכסוך בין האחים ולטענתי .84
21 כולם ידעו על ביטול הצוואה וכי מטרת הגשת הצוואה לקיום הייתה כדי לפתור בעיות
22 שכנות ע"י רישום הצוואה. הגם שxxx תומך בגרסה לפיה הצוואה בוטלה הרי שמעדותו
23 התברר כי קיומו של מכתב הביטול התגלה לו רק לאחר הפנייה לעו"ד שהגיש את
24 הבקשה מר זועבי והוא למעשה לא ידע על כך בזמן אמת (עמ' 38 ש' 19-27), קרי על אף
25 שהמבקשת באחת מגרסאותיה טענה כי קיבלה את המכתב מאחיה לפני כ-16 שנים, דבר
26 הביטול נודע לאחים רק בשלב מאוחר יותר. האמירה של xxx "כי כולם ידעו על הביטול"
27 תלושה מהדברים שנאמרו על ידו לגבי מועד גילוי המכתב ואף היא אינה נתמכת בראיות
28 נוספות. קל לומר "כולם ידעו". קשה יותר להוכיח.
29

30 עוד העיד xxx כי האם הייתה מסודרת מאוד ושמרה על כל מסמך, ועדיין לא נודע לו
31 מהאם כי הצוואה בוטלה. בהקשר זה העיד:

- 32
33 ש. אמך אמרה שאביך ביטל צוואה
34 ת. לא

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

ת"ע 19609-03-20 פלוגית נ' אלמונים

- 1 ש. אולי לא ידעה
2 ת. בטוח ידעה כי אבי לא עשה דבר בלי ליידע אותה אבל לא נכנסתי
3 לזה איתה אמרתי מבחינתי רכוש רכוש בשבילי לא שווה סכסוך בין
4 האחים ואני אומר מול כולם אפילו אני מוכן לוותר על שלי אבל לא לראות
5 אותם פה. אני לטובת כולם. " (עמ' 39 ש' 9-4).
- 6
7 85. סביר בעיני להניח כי אם אכן היה קיים מסמך כזה, האם הייתה מעדכנת את כל ילדיה
8 בכך, וספק אם הצוואה הייתה מוגשת לקיום, הגם שלכאורה היה צורך בצו כדי
9 להתמודד עם סכסוך השכנים (בענין מקרקעין) הנטען ולפחות הגשת הצוואה לקיום לא
10 היתה מוגשת בסתר. יש להוסיף כי xxx עצמו תמך בבקשה לקיום הצוואה ונראה כי
11 רצונו לשלום ואחוזה במשפחה פוגם במתן גרסה אחידה ומהימנה על ידו (ראה גם דבריו
12 בעמ' 39 ש' 12-23).
- 13
14 י. **סוף דבר**
- 15
16 86. לאור כל האמור והמפורט לעיל, סבורני כי המבקשת לא הוכיחה את טענותיה ולפיכך דין
17 הבקשה לביטול צו קיום צוואת המנוח, להידחות.
- 18
19 87. למען הסר ספק, הריני קובע כי צוואת המנוח מיום 28.5.1996 הינה בת תוקף.
- 20
21
22
23
24
25
26 88. לאור התוצאה אליה הגעתי ובשים לב להליך ההוכחות שהתקיים אני מחייב את
27 המבקשת לשלם למשיבים הוצאות משפט ושכר טרחת עו"ד בסך 5000 ₪.
- 28
29 ניתן לפרסום ללא פרטים מזהים של הצדדים.
30 המזכירות תמציא פסק הדין לצדדים ותסגור את התיק.
31 ניתן היום, א' אלול תשפ"א, 09 אוגוסט 2021, בהעדר הצדדים.
32

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

ת"ע 19609-03-20 פלוגית נ' אלמונים

אסף זגורי, שופט בכיר

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8